

man ellers ikke vilde have, bydes en for Spotpris. Der nævnes et Maleri: en Maler sælger et Maleri, som er 1,000 Kr. værd, og han tilbyder det for 100 Kr., fordi han trænger til Penge i Øjeblikket, og vedkommende Mand siger: Ja, jeg har ikke Raad til at betale 1,000 Kr., men kan jeg faa Billedet for 100, saa tager jeg det. Det vil ikke blive betragtet som en „Udnyttelse“; der maa foreligge et ganske andet Motiv, for at det kan være berettiget at bruge Udtrykket „Udnyttelse“ og anvende denne Bestemmelse. Fremdeles skal der være et „Misforhold“, Misforhold imellem, hvad der ydes fra de to Sider, altsaa skal der foreligge Aager, og endelig for det tredje skal det være et „aabenbart Misforhold“, d. v. s. det skal kunne gøres kendeligt for alle, kendeligt ogsaa for den upartiske Dommer. Det er jo ikke den enkelte Part selv, som kommer til at afgøre det, men det skal afgøres af den upartiske og uhildede Dommer, for at det skal være „aabenbart“. Man har anset det for tilstrækkeligt at forme det saaledes. Det er i Overensstemmelse med den Maade, hvorpaa de allerfeste Landes nyere Love har formet sig med Hensyn til Aagerbegrebet, ogsaa i strafferetlig Henseende, og jeg betragter det som noget meget vigtigt at fastholde dette. Frygten for, at det skulde være skadeligt eller udsætte Samhandelen for Ulemper, har andre Steder ikke vist sig begrundet, og det er jo heller ikke Meningen, at „Letsind, Enfoldighed, Uerfarenhed“ skal betyde, som Kommissionens Mindretal har udtalt, at der er Tale om en mindre kyndig Mand, en Mindrekyndighed, en Mindreerfarenhed, ringere Evner, Forstandsevner o. s. v. Der tænkes her kun paa Undermaalsmænd, dem, som er saa lavt udviklede, at de trænger til en Beskyttelse i Overensstemmelse med, hvad den engelske Lovgivning erkender ved sine Regler om „undue influence“, hvad der her er blevet formet paa en anden Maade. Der bruges fra Modpartens Side et Argument, som jeg helst vilde tro maa være kommet ind ved en Forskrivelse, idet der nemlig siges, at man kan forstaa den engelske Opfattelse ud fra det Synspunkt, at den stemmer med den engelske Nationalkarakter, men den passer ikke for den danske; noget lignende er det, der er udtalt. Men denne Betragtning tror jeg ikke er rigtig. Jeg mindes her et Ord, som jeg en Gang har læst i et af Stuart Mill's Værker. Han udtaler her, at hvor der er Tale om Misbrug af en underlegen, vilde en Britte altid sige: „What a shame!“

Jeg vilde nødig tro, at den danske Nationalkarakter ikke skulde kunne oprøres i ethvert Tilfælde, hvor en saadan Udnyttelse har fundet Sted paa en for alle uhildede skammelig Maade, at den danske Nation ikke paa samme Maade vilde udbyrde. Det er jo den største Skam, at man ikke kan møde en saadan Udnyttelse af en underlegens Evner!

Den ærede foregaaende Taler har ikke omtalt et nyt Forhold, der er kommet til i dette Lovforslag, nemlig den Adgang til Nedsættelse af Konventionalbod, som er foreslaaet i Lovforslagets § 36. I og for sig kan man jo ved Overenskomst, altsaa ved Aftaler, fastsætte rent fantastisk stor Konventionalbod, og derimod har man intet Værn. Men her gives nu det Værn, at Boden kan nedsættes, hvis den er aabenbar ubillig. Dette anser jeg for en meget rigtig og en meget vigtig Bestemmelse, som hører ind under det samme Omraade, som jeg før omtalte. Her møder man for Resten et af de Tilfælde, hvor der ogsaa er en Dissens indenfor Kommissionen fra et Medlems Side med Hensyn til Tillægsbestemmelsen i denne Paragraf, nemlig at de paagældende, som strides om Konventionalbodens Størrelse, og som vil anfægte denne, kan, naar de er Handlende, henvende sig til Sø- og Handelsretten. Dette har Justitarius i Højesteret dissenteret fra. Han mener, at man bør ikke drage dem fra det rette Værnet, som kan være et andet Sted. Men det forekommer mig, at der ogsaa i dette Tilfælde kan vises Resignation, fordi der i Sø- og Handelsretten findes en Sagkyndighed paa det paagældende Omraade, som er af stor Vigtighed ved en saadan Konventionalbods eventuelle Nedsættelse, og som ikke findes andetsteds.

Saa skal jeg ogsaa slutte mig til de Betragtninger, som den ærede foregaaende Taler har udtalt med Hensyn til det tredje nye Punkt, som findes i § 38, nemlig om Begrænsningen af Aftaler, der af Konkurrencehensyn træffes for at hindre nogen i at drive en vis anden Virksomhed eller Forretning eller tage Ansættelse i en saadan. Det er jo frit nu at træffe saadan Aftale — ingen kan hindre det. Men en saadan Aftale kræver visse Begrænsninger, og de her foreslaaede Begrænsninger finder jeg ligesom den ærede foregaaende Taler er rimelige. Andet Stykke af § 38 handler om den, der er ansat i en Forretning eller anden Virksomhed, som altsaa ikke selv er Parthaver i denne, og som overfor dennes Indehaver paatager sig en